

KENT İNSANI VE SPOR

*Habitat II. Spor Kozası Panelleri
İTÜ Taşkışla Binası Salon: 125A Saat: 17.00-18.45*

Doç. Dr. Hasan KASAP

Eğitim Yaklaşımı

ÖZET:

Kent insanı, kendi sağlığı için spor etkinlikleri ve bu konudaki gereksinmelerinin farkında. Ancak gereksinmesini karşılamada kendi gücünün farkında mı?

Kent insanı, yaşamsal önceliklerini hangi değer sırasına koyuyor? Yaşamsal önceliği olan spora sadece bir yer bulup orada zaman öldürmek olarak mı bakıyor? Başka sorumlulukların da bilincinde mi? Bu konuda bilgili ve bilinçli olanlar yeterince aktif mi?

Sivil toplum örgütleri insanın spor hakkı için de yeterince duyarlı mı?

Devlet, bu alandaki sorumluluklarımızı devrettiğimiz bir kavram mı?

İnsanlar önceleri büyük ölçüde barınma ve dış etkenlerden korunmak için bir araya gelerek yerleşme kültürünü oluşturdular. Bu kültür zamanla yerleşim yerlerinin daha fonksiyonel ve daha insanca yaşanabilir bir konuma gelebilmesi için bir hayli değişti ve gelişti. Teknolojinin de gelişimi ile yerleşimler, büyüyen ve merkezden uzaklaşan şehir boyutlarını, binaları yükselterek bir süre önlemeye çalıştı.

Kent insanının yerleşme kültüründeki *yaşam için gerekli olan fonksiyonlara öncelik*, zamanla en aza inmeye başladı. Çünkü yerleşme kültürü büyük ölçüde arsa ve inşaat sektörlerinin kazançlarına bağlı kalmaya mahkum oldu. Konut tüketicisinin gelir durumu da bu fonksiyonların pek çoğunun gözardı edilmesini sağladı.

Bu yaklaşımlar kent insanını, kendi öncelikli gereksinmelerini görmezlikten gelen bir kültüre yöneltti. Bu kültürle, konfor adı altında insanların gittikçe hareketsizliği kabullenmesi ve tercih etmesi sağlandı. Bu gün yerel yerleşimlerdeki durum, büyük ölçüde bu kültür yaklaşımının sonucudur.

Kent insanı kendisine ve ailesine nasıl bir gelecek hazırlar? Şüphesiz tercihini eğitilmişliğin doğrultusunda yapar. O zaman çağdaş eğitilmiş insan öncelikle hangi bilgilerle donanmalıdır?

Verilebilecek yanıt, İlk Çağ insanının düşündüğünden çok farklı görünmüyor.

Yani, *Yaşamsal Önceliği* olan bilgiler!... Barınma, beslene, eğitilme ve eğlenmede aynı öncelik düşünülebilir mi?

Eğitilmiş insan hareketin kendisi için bir gereksinme olduğunun farkına varabilir ve tercihlerini bu doğrultuda yapabilir.

İş ve iş dışı zamanın kullanımında kent insanı kendisi için gerekli olanı tercih edebilmede yeterince bilgilenebilir.

Kendisini ve çevresini olumsuz etkileyen yasal ve yasal olmayan etkenlerden yeteri kadar korunabilecek bilgi, beceri ve alışkanlıklara sahip olabilir.

Kent insanı hareketsizliğin, büyük yasal tedbirler alınarak önlenmeye çalışılan uyuşturucular kadar tehlikeli olduğunun farkına varabilir.

Bugün kent insanının doğal hareket gereksinimini nasıl karşılayacağı yerleşim birimlerinde bir sorun haline gelmiştir.

Doğal hareketin yerine, bir yaşama biçimi olarak spor etkinliklerinin konulmasını sağlayacak bir kültür oluşumuna büyük gereksinme vardır.

İnsan yerleşimlerinde insanın hareket hakkını '*bir yaşama hakkı*' kullanacağı mekanların tartışılması ve insanların bu haklarının farkına vardırılması ve çözüm yollarının önerilmesi bu katılımın bir sorumluluğu olabilir.

Bu bağlamda kent insanının kültürlenmesinde;

Kent insanı, insan yerleşimlerinde doğal hareket olanaklarının ve spor alanlarının gittikçe daralma tehlikesine duyarlık göstererek sporu, bu tehlikeyi uzaklaştıracak bir araç olarak benimseyebilir mi?

Kent insanı gönüllülük potansiyellerini kullanarak kendi çocuklarına, yetişkinlerine, gençlerine, yaşlılarına ve özürllülerine fazla ekonomik yük gerektirmeden spor

yapabilme fırsatlarını yaratabilir mi?

Acaba kent insanı, oturacağı mekanı seçerken tercihini, bu imkanları olan yerleşim yerlerinden yana yapmayı doğal ve öncelikli bir seçenek olarak kullanabilir mi?

Çocuğunun okulunu seçerken nerede spor yapacağına da bakma gereksinimi duyabilir mi?

Yerel yönetimlerin otomobil park yerleri için getirdikleri zorunlulukları, çevre ve spor mekanları için niçin getiremediğini düşünebilir mi?

Kent insanı konforunu seçmede gösterdiği özeni, kendisi, ailesi ve çevresinin sağlığı için de spor yönünden gösterebilir mi?

Spor eğitimi yönünden kültürlenmeyi bir gereksinme olarak görebilir mi?

Spor eğitimi için gönüllü kuruluşların güçlenmesine

Eğitim Yaklaşımı: destek verebilir mi?

Eğitilmiş kent insanı, spor kültürlenmesinin okuma-yazmayı öğrenmek kadar önemli olduğunu düşünebilir mi?

Kent insanı, spor hakkı için, gönüllü kuruluşların, yerel yönetimlerin ve resmi kuruluşların yapabileceklerini bir kere daha gözden geçirebilir mi?

Bu alandaki tüm çözümlerin, aslında içinde yaşayan kent insanının kendisinde olduğunun farkına varabilir mi?.. gibi sorular, kent insanının kendi sorununu yine kendi eğitilmişliği ile çözebileceğini yaklaşımını akla getirmektedir.

Kent insanının spor yönünden bilgilenebilmesi, eğitim yolu ile olabileceği gibi kültürlenme, spor aracılığı ile de gerçekleşebilir. İnsanın, eğitim kavramı ile açıklanan davranış değişikliği, hoşlandığı ortamda, sevdiği-hoşlandığı etkinliklerle ve yine sevdiği ve hoşlandığı kişilerle gerçekleşmektedir. Spor insanın isteyerek ve severek katıldığı gönüllü katılımı olan etkinliklerdir. Böyle olunca sporun, insan davranışlarının olumlu değişiminde en büyük kolaylık ve fırsatlara sahip bir araç olduğu söylenebilir. O halde bir toplumun eğitiminde sporun, sadece bir sağlık aracı değil, bir eğitim aracı olarak da düşünülmesi gerekmektedir.